

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

DESZCZUŁKA W DESZCZU

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Czy DESZCZUŁKA ma coś wspólnego z DESZCZEM? Tylko jeśli namoknie. A tak na serio – zdrobienie DESZCZUŁKA należy oczywiście do rodziny wyrazowej słowa DESKA, natomiast ze słowem DESZCZ, należącym do zupełnie innej rodziny, łączy je jedynie podobieństwo brzmieniowe. Dzisiaj na małą DESKĘ mówimy DESECZKA. Ale to słowo stosunkowo młode, notowane dopiero od początków XIX w. Wcześniej (XV-XIX w.) stosowano zdrobienie DESZCZKA – i to od niego właśnie w czasach staropolskich powstała DESZCZUŁKA, która pozostała w użyciu nawet po wyparciu DESZCZKI przez DESECZKĘ. W staropolszczyźnie formant -ułka był żywy i chętnie wykorzystywany: tworzone w ten sposób wiele zdrobnień, z których jedynie niektóre zachowały się do dziś: DESZCZKA > DESZCZUŁKA, niecka > niecułka, czasza > czaszka > czaszułka, beczka > beczułka, rzeczka > rzeczułka...